

Nyhetschef
Emil Andersson
0650-355 52
emil.andersson@helahalsingland.se

Tipsa oss!
Mejl: tips@helahalsingland.se

Stina Andrup
0650-355 66
stina.andrup@helahalsingland.se

Marielle Anteskog
0650-355 20
marielle.anteskog@helahalsingland.se

Karin Bylund
0650-355 96
karin.bylund@helahalsingland.se

Torbjörn Ingvarsson
0650-355 65
torbjorn.ingvarsson@helahalsingland.se

Kristoffer Petterson
0650-355 54
kristoffer.petterson@helahalsingland.se

Magnus Sjöborg
0650-355 44
magnus.sjoberg@helahalsingland.se

Erik Strömberg
0650-355 67
erik.stromberg@helahalsingland.se

Alexandra Örn
0650-355 46
alexandra.orn@helahalsingland.se

Kriminell som livsstil - och vägen därifrån

Det här är första delen i vår reportageserie Kriminell som livsstil - och vägen därifrån. Vi har träffat fem av männen bakom brottsrubrikerna och tagit del av hur de kämpar för att ta sig ur den brottsliga banan - och deras första steg mot ett fungerande liv.

För Andreas kom vändpunkten när han återupplevde ett minne från barndomen, genom sina egna barn. Bilden är arrangerad.

FOTO: MAX ANDRUP

Hade planerat för min begravning

HUDIKSVALLEN Ett liv i kriminalitet är många gånger inte ett aktivt val.

Men hur gärna man än vill lämna den brottsliga banan kan det kännas omöjligt - utan rätt hjälp och stöd.

- Jag var redo att skjuta mig själv innan någon annan gjorde det, säger Andreas.

De mörka rubrikerna och nyhetsinslagen är i det närmaste oändliga. Och vi matas med dem så gott som varje dag - narkotikabrott, skjutningar, vårdtransporter, stöldbrott och miss-handel. Bakom alla dessa brott finns - förutom offern - också gärningsmän.

Brottsutövare, som bortanför sitt kriminella liv också är människor. Människor som av olika anledningar kan ha hamnat i en ond spiral där de egentligen inte vill vara. Men väl inne i den kan det upplevas som en omöjlighet att ta sig därifrån.

- Jag tycker det är viktigt att berätta att bakom alla dessa brott, så finns det också personer som gör allt för att ta sig ur kriminaliteten, säger Magnus Westling.

Han är drog- och alkohoterapeut på Lindalens behandlingshem i Hudiksvall. Vid sidan av det har han också en annan uppgift, att behandla kriminella. För även när man väl har lyckats

ta sig ur ett drogmissbruk finns ofta kriminella betenden kvar.

Under två veckor i september håller Magnus Westling i gruppbehandling i så kallade krimveckor, där han tillsammans med deltagarna fokuserar på kriminella drivkrafter och tanke- och beteendemönster, men också offerrollen.

- För mig är det här en helt ny värld, säger Andreas, som är en av deltagarna. Efter den första krimveckan fick tidningen träffa deltagarna, lyssna till deras historier och upplevelser - och ta del av deras starka längtan efter att få leva ett vanligt liv.

För Andreas inleddes livet

i ett hem med föräldrar där det både fanns missbruksproblematik och kriminalitet. Deras situation gjorde att Andreas redan som litet barn blev åsidosatt i hemmet. I skolan blev han separerad från de andra eleverna och placerades i ett annat klassrum.

- Andra barn fick inte vara med mig på grund av mina föräldrar, berättar han.

Det hela resulterade senare i att han gjorde allt för att bli behövd av andra. Han såg till att göra de i hans närhet beroende av honom genom att förse dem med sådant som de annars inte skulle kunna ta del av. Narkotikabrott och smash and grab-kupper blev en del av

hans liv som möjliggjorde det. Och till en början var det inte så illa alls.

- De första åren var det bara pengar, droger och brudar. Och inga konsekvenser, säger Andreas.

Men när han hunnit bli 22 år började det snabbt gå utför. Han beskriver det som att han hamnade i ett destruktivt hjul.

- Till slut var det inte bara polisen som var min fiende, utan alla runt omkring mig.

Ungefär samtidigt bildade han familj, något han berättar gjorde honom extra sårbar.

- Familjen blir otroligt utsatt när man är kriminell. Andra kommer alltid att använda familjen emot dig, säger han.

Andreas missbruk och kriminella livsstil gjorde att familjelivet blev lidande på flera sätt. När han var hemma med sin sambo och dotter klarade han inte av att vara närvarande. Han beskriver sig som stressad och orolig, och han klarade inte av att ha någon känslomässig kontakt.

- Jag brukade sitta i min hemstad och titta på vanliga Svenssons och fundera över vad det var som gjorde att de var så lyckliga, hur de kunde vara glada i slutet av dagen.

Andreas kriminella bana fortsatte och han kunde till slut inte se något ljus eller någon väg därifrån.

- Jag var redo att skjuta

mig själv innan någon annan gjorde det. Min familj hade planerat för min begravning, säger han.

Vändpunkten kom en dag i hemmet, då han genom sina barn återupplevde ett minne som ertsat sig fast från hans egen barndom.

- Det var min dotter som klappade sin lillasyster på huvudet medan hon sa "pappa kommer en annan dag". Det var samma sak som hände mig när jag var barn, och jag ville inte att mina barn skulle ha det så som jag hade det.

I dag kan han nästan inte med ord beskriva den tacksamhet han känner gentemot Lindalen och alla som hjälper de som vill ta sig

därifrån. Han beskriver insatsen från de på Lindalen - och Magnus i synnerhet - som skillnaden mellan liv och död.

De senaste månaderna, tiden sedan han blev drogfri, har inneburit en enorm förändring i hans relation med hans barn och flickvän.

- Jag trodde att man nästan behövde vara övernaturlig för att vara en bra förälder. Men det räcker med att jag är närvarande. Att jag ritat en teckning och leker med lera betyder allt för min dotter.

Han beskriver det som att han nu har förstått vad det var som han själv behövde som liten.

- Det kanske låter tontigt,

men det var som att jag kunde ta mig själv som barn i handen. Och ge mitt unga mig hjälp.

Andreas heter egentligen något annat.

Text
Stina Andrup
076-127 99 89
stina.andrup@helahalsingland.se

I TIDNINGEN I MORGON

■ Efter 27 år som yrkeskriminell - Hans siktar mot skolbänken. - Det gäller att släppa snabba pengar, säger han.

KOMMENTAR

Vem får chansen att ge tillbaka?

Andreas ser mig i ögonen och frågar med upprigt nyfikenhet hur jag trivs på jobbet. Jag kommer på mig själv med att bita mig hårt i insidan av kinden för att inte börja gråta.

Varför vet jag inte riktigt. Kanske blir jag helt enkelt tagen av den där sällsynta känslan när en person som inte har någon som helst anledning att bry sig om mig, ändå verkar göra det. Kanske är det en blandning av skam och förvåning över att något som jag tror att ska vara så anorlunda, ändå känns så vanligt.

Jag är där för att prata med Andreas och de andra deltagarna. Om vad vet jag inte exakt. Inte mer än att de har levt som kriminella och missbrukat narkotika under lång tid. Och kanske vill de berätta om delar av sina liv för mig.

Jag vet inte riktigt vad jag förväntat mig av vårt första möte, men jag tror att jag undermedvetet målat upp en bild av något som helt enkelt är något annat än vanligt - vad det nu innebär, egentligen.

Jag tänker snart att det här är en person jag lika gärna skulle kunna småprata med på grusuppfarten, vid staketet där vi båda slänger våra sopor. Eller vid kassan i matbutiken medan vi båda skrattar åt chipsfyllda kundkorgar och beklagar oss över barnen som envisas med att vakna för tidigt på morgnarna. Kanske över en kopp kaffe i fikarummet på jobbet.

Jag undrar om vi ger Andreas och de andra möjligheten till det - till vanligheten.

I en hyfsat färsk rapport från CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, har man försökt räkna ut vad narkotikamissbruket kostar det svenska samhället. Det fastslås redan i inledningen att det inte är möjligt att räkna ut exakt, men genom olika räkneexempel har man ändå kommit fram till att en manlig amfetaminist kostar samhället omkring 1,7 miljoner kronor varje år, en kvinnlig något mindre. En aktiv heroinist kostar runt 2,1 miljoner kronor per år, enligt deras uppskattningar.

Jag har ingen som helst aning om vad det kostar att rehabilitera en yrkeskriminell missbrukare. Men jag är fullständigt övertygad om att den som vill ha hjälp - och får det - åtminstone har chansen att kunna ge tillbaka till samhället. Om vi tillåter det. Med "vi" avser jag såväl potentiella arbetsgivare som hyresvärdar, grannar och vänner - samhället.

Det har bildats ett bitmärke på insidan av min kind. Jag sväljer och svarar ärligt att jag ålskar mitt jobb, och sätter mig ner för att lyssna på livsberättelser som jag aldrig kommer att glömma.

Stina Andrup

stina.andrup@helahalsingland.se